

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Δ/νσις : Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 708
Αριθμ.
Διεκπ. 322

Αθήνησι 12^η Φεβρουαρίου 2016

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
Τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καί
Τάς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα : «Ἐφαρμογή διατάξεων γιά κρατικές/δημόσιες συμβάσεις σέ συμβάσεις ἐκκλησιαστικῶν φορέων πού ἐπιδοτοῦνται ἢ συγχρηματοδοτοῦνται ἀπό εὐρωπαϊκούς ἢ κρατικούς πόρους»

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης κατά τήν Συνεδρία τῆς 3ης Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., ἀποφασίσθηκε ἡ παροχή ὁδηγιῶν ἐπί τῶν κατωτέρω τεθέντων ἐρωτημάτων ὑπό διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων ἐν σχέσει πρὸς τήν ἐφαρμοστέα νομοθεσία περὶ τήν ἀνάρτηση τῶν δαπανῶν τους στήν ἴστοσελίδα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» καί τόν προληπτικό ἔλεγχο τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐπί τῶν σχεδίων συμβάσεων, οἱ ὁποῖες ἐπιδοτοῦνται ἢ χρηματοδοτοῦνται ἀπό κρατικούς ἢ εὐρωπαϊκούς πόρους.

Ζήτημα 1^ο : Ὄταν ἐκκλησιαστικό ΝΠΔΔ (Μητρόπολη, Ἐνορία, Μονή) σκοπεύει νά ἀναθέσει σύμβαση ἔργου ἢ ὑπηρεσίας ἢ προμήθειας καί ἔχει ἐπιδοτηθεῖ ἀπό κρατικούς πόρους ἢ ἡ σύμβαση εἶναι «συγχρηματοδοτούμενη» ἀπό εὐρωπαϊκούς πόρους π.χ. μέσω ΕΣΠΑ, πρέπει νά ἐφαρμο-

στοὺν διατάξεις περί ἀνάρτησης στήν ἰστοσελίδα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» καί στό « εντρικό Ἡλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων» (ΗΜΔΗΣ) πού ἀπαιτοῦνται γιά τήν ὑλοποίηση τῶν δημοσίων συμβάσεων;

α. Τό ἄρθρο 68 παράγραφος 1 ὑποπαράγραφος 3 τοῦ ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32/2014) ἀναφέρει στό τελευταῖο ἐδάφιο :

«Διαχειριστικές πράξεις τῶν ἀνωτέρω προσώπων [ενν.: νομικά πρόσωπα δημοσίου καί ιδιωτικοῦ δικαίου του Καταστατικοῦ Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος], γιά τις οποίες αὐτά ἐπιχορηγοῦνται ἢ χρηματοδοτοῦνται ἀπό ἐθνικούς ἢ ἐυρωπαϊκούς πόρους, ὑπόκεινται στις διατάξεις γιά τις κρατικές ἢ δημόσιες συμβάσεις καί τήν ἐποπτεία καί ἐλεγκο της διαχείρισης κρατικῶν καί ἐυρωπαϊκῶν πόρων.»

Τά ἀνωτέρω νομικά πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε δημοσίου δικαίου (Μητροπόλεις, Ἐνορίες, Μονές, Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, Ἀποστολική Διακονία, Διορθόδοξο Κέντρο) εἴτε ιδιωτικοῦ δικαίου (ἐκκλησιαστικά Ἰδρύματα, Ἱερά Προσκυνητήματα, ἐκκλησιαστικά Μουσεία), δέν εἶναι «ἀναθέτουσες ἀρχές» κατὰ τήν ἔννοια τῶν ἐυρωπαϊκῶν ὁδηγιῶν 2004/18/ΕΚ καί 2005/17/ΕΚ καί τά προεδρικά διατάγματα ἐνσωμάτωσης τῶν ὁδηγιῶν πού προαναφέρθηκαν (π.δ. 59/2007 καί 60/2007).

Παρότι ὅμως δέν εἶναι «ἀναθέτουσες ἀρχές» ὑπόκεινται στήν ὑποχρέωση νά ἀκολουθοῦν τίς διατάξεις πού θεματικά ἀφοροῦν στήν ἀνάθεση καί ἐκτέλεση κρατικῶν ἢ δημοσίων συμβάσεων, ἐπειδή ὑπάρχει ὁ ἀνωτέρω εἰδικός κανόνας δικαίου τοῦ ν. 4235/2014, ὁ ὁποῖος ἐπεκτείνει τήν ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς νομοθεσίας καί στά ἐκκλησιαστικά ν.π.δ.δ. καί ν.π.ι.δ. μέ κριτήριο ὄχι τήν νομική τους μορφή, ἀλλά τήν πηγή τῆς χρηματοδότησεως γιά τήν συγκεκριμένη σύμβαση («διαχειριστική πράξη») πού ἀνατίθεται στόν ἐργολάβο, προμηθευτή, μελετητή.

Αὐτό σημαίνει ὅτι μόνο γιά συμβάσεις πού ἀναθέτουν οἱ ἐκκλησιαστικοί φορεῖς καί δέν χρηματοδοτοῦνται ἀπό κρατικούς ἢ ἐυρωπαϊκούς πόρους, ἀλλά ἀπό πόρους δικούς τους ἢ ιδιωτῶν (π.χ. δωρεά) δέν ἐφαρμόζεται ἡ κρατική ἢ ἐυρωπαϊκή νομοθεσία γιά τήν ἀνάθεση καί ἐκτέλεση κρατικῶν ἢ δημοσίων συμβάσεων.

Ἡ ἐπέκταση τῆς ἐν λόγω νομοθεσίας ἀφορᾷ σέ συμβάσεις μέ χρηματοδότηση ἀπό τό Δημόσιο ἢ ἐυρωπαϊκό πρόγραμμα, ὄχι π.χ. ἀπό ΟΤΑ. Ἐπομένως, σέ περίπτωση ἐπιχορηγήσεως Ἐνορίας ἀπό κάποιον Δῆμο γιά σύμβαση συντηρήσεως τοῦ Ναοῦ ἢ προμήθειας, δέν θά ἐφαρμοσθεῖ ἡ δημοτική νομοθεσία γιά τίς ἀντίστοιχες συμβάσεις (π.χ. ὁ Ἐνιαῖος Κανονισμός Προμηθειῶν ΟΤΑ, ΕΚΠΟΤΑ).

Συμπέρασμα : Άρα, χρειάζεται ή ανάρτηση στο ΚΗΜΔΗΣ κατά τό άρθρο 139 του νόμου 4281/2014 (ΦΕΚ Α' 160/2014).

Ζήτημα 2ο : Απαιτείται στην ανωτέρω περίπτωση προληπτικός έλεγχος του Έλεγκτικού Συνεδρίου πριν την ύπογραφή της σύμβασης με τόν ανάδοχο;

α) Τό άρθρο 2 πάρ.4 πέρ. 6α. του νόμου 3861/2010 (ό νόμος για τή «ΔΙΑΥΓΕΙΑ») αναφέρει ότι :

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτομάτως από το ΚΗΜΔΗΣ»

Σέ κάθε περίπτωση, ανάρτηση στην ιστοσελίδα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» δέν χρειάζεται, όχι μόνο έξ αίτίας της προκείμενης διάταξης, αλλά και γιατί τό τελευταίο έδάφιο του άρθρου 68 παρ. 1 ύποπαρ. 3, όταν μνημονεύει ότι οί επιδοτούμενες ή συγχρηματοδοτούμενες διαχειριστικές πράξεις υπόκεινται στις διατάξεις για τίς κρατικές ή δημόσιες συμβάσεις, έννοει τήν νομοθεσία για τόν τρόπο ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης, όχι τίς διατάξεις της δημοσιονομικής νομοθεσίας όπως είναι ό νόμος 4270/2014 ή ό νόμος 3861/2010 (ΔΙΑΥΓΕΙΑ) ή τό νομοθετικό διάταγμα 496/1974.

Άλλωστε τό ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και από τόν συνδυασμό του άρθρου 68 παρ. 1 ύποπαρ. 3 του ν. 4235/2014 μέ τή διάταξη του άρθρου 57 του ν. 1591/1985, ή όποια εξακολουθεϊ νά ισχύει και μετά τόν ν. 4235/2014 και εξαριεϊ τά εκκλησιαστικά ν.π.δ.δ. από τήν νομοθεσία λογιστικού δικαίου τών ν.π.δ.δ..

β) Κατά τό άρθρο 35 του Κώδικα Έλεγκτικού Συνεδρίου (νόμος 4129/2013, ΦΕΚ Α' 52/2013) προβλέπεται ότι :

«1. Στις συμβάσεις προμήθειας αγαθών του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α` 19), εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τίς δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας της οικείας σύμβασης, πριν από τη σύναψή της, από λιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Στις κατηγορίες συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου, που συνάπτονται από το Δημόσιο και τα υπαγόμενα σε προληπτικό έλεγχο δαπανών Ν.Π.Δ.Δ., η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ και μέχρι το όριο του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψη τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των φορέων αυτών.

3. «Ο προβλεπόμενος στην παράγραφο 1 έλεγχος νομιμότητας επί των συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων προμηθειών αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων διενεργείται υποχρεωτικά πριν από τη σύναψη τους από λιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφ' όσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.)» [Τό πρώτο εδάφιο τής παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με τό άρθρο 73 παρ.1 Ν.4146/2013, ΦΕΚ Α' 90/18.4.2013].

4. Οι προγραμματικές συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται μεταξύ δύο αναθετουσών αρχών, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 1 του ν. 3316/2005, και αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενα έργα, δεν εμπίπτουν στον προβλεπόμενο από την παράγραφο 1 έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφ' όσον το ύψος του προϋπολογισμού των έργων στα οποία αφορά η προγραμματική σύμβαση είναι κατώτερο των δέκα εκατομμυρίων ευρώ. Για τις συμβάσεις ανάθεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και των μελετών, που συνάπτονται στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

10. Στον έλεγχο νομιμότητας της προηγούμενης παραγράφου υπάγονται και οι τροποποιητικές συμβάσεις που εμπίπτουν στις προϋποθέσεις εφαρμογής της ανωτέρω παραγράφου, ανεξαρτήτως του εάν η κύρια σύμβαση διήλθε από τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. ...»

Έπομένως, συμβάσεις που αναθέτουν εκκλησιαστικοί φορείς πρέπει, πριν την ύπογραφή τής σύμβασης, εφ' όσον επιδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από κρατικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους, να κατατίθενται μαζί με όλο τον φάκελο τής διαδικασίας του διαγωνισμού στο Έλεγκτικό Συνέδριο μαζί με τό σχέδιο τής σύμβασης για να ελεγχθεί :

α) από τό άρμόδιο κλιμάκιο τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἐφ' ὅσον πρόκειται γιά συμβάσεις ἄνω τοῦ 1.000.000 εὐρώ (ἐπιδοτούμενες ἀπό κρατικούς πόρους) ἢ 10.000.000 (συγχρηματοδοτούμενες ἀπό ΕΣΠΑ) ἢ

β) ἀπό τόν άρμόδιο Ἐπίτροπο τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου γιά συμβάσεις ἀξίας μεταξύ 500.000 εὐρώ καί 1.000.000 εὐρώ, ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖ στόν φορέα πού ἐπιχορήγησε (κατ' ἀναλογία ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 35) ἢ

γ) ἀπό τό άρμόδιο κλιμάκιο τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἢ τόν άρμόδιο Ἐπίτροπο, ἐφ' ὅσον πρόκειται γιά συμβάσεις ἀνώτερες τοῦ 1.000.000 εὐρώ ἢ τῶν 500.000 εὐρώ ἀντίστοιχα, πού ἐκτελοῦνται σέ ὑλοποίηση συναφθείσας προγραμματικῆς σύμβασης.

Ἐντολῇ τῆς Ἱεράς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Μεθώνης Κλήμης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:

1. Ἀποστολικήν Διακονίαν
2. Ἐκκλησιαστικὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Οἰκονομικῶν
3. Συνοδικὰς Ἱεράς Μονάς